

1.4.2. Բնակչության դրամական եկամուտները և ծախսերը, աշխատավարձ և այլ եկամուտներ

Բնակչության դրամական եկամուտների և ծախսերի հաշվեկշիռը

Բնակչության դրամական եկամուտները 2012թ. հունվար-հունիսին կազմել են 55037.2 մլն դրամ և նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ աճել են 15.6 տոկոսով: Գրամական ծախսերը նույն ժամանակաշրջանում կազմել են 54918.0 մլն դրամ և ավելացել են 12.1 տոկոսով:

Բնակչության դրամական եկամուտները և ծախսերը

	2011թ. հունվար-հունիս	2012թ. հունվար-հունիս	Բացարձակ աճը, (նվազումը «-» նշանով)	/մլն դրամ / 2012թ. հունվար- հունիսը տոկոսներով 2011թ.հունվար- հունիսի նկատմամբ
Բնակչության դրամական եկամուտները	47617.0	55037.2	7420.2	115.6
Բնակչության դրամական ծախսերը	48988.3	54918.0	5929.7	112.1
Եկամուտների գերազանցումը ծախսերի նկատմամբ	-1371.3	119.2	1490.5	-

Բնակչության դրամական եկամուտներն ըստ աղբյուրների

	2011թ. հունվար-հունիս	2012թ. հունվար-հունիս
Ընդամենը եկամուտներ	100.0	100.0
<i>այդ թվում՝</i>		
Աշխատանքի վարձատրություն	60.6	56.3
Սոցիալական և այլ տրանսֆերտներ	18.6	20.0
Եկամուտներ գյուղմթերքների իրացումից	7.2	8.2
Եկամուտներ ձեռնարկատիրական գործունեությունից	8.0	8.4
Այլ եկամուտներ	5.6	7.1

Բնակչության դրամական եկամուտների կառուցվածքի ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ ամենաբարձր տեսակարար կշիռն ունի աշխատանքի վարձատրությունը՝ 2012թ. հունվար-հունիսին՝ 56.3 տոկոս, 2011թ. հունվար-հունիսին՝ 60.6 տոկոս:

Բնակչության դրամական եկամուտների ընդհանուր ծավալից 2012թ. հունվար-հունիսին ապրանքների գնման և ծառայությունների վճարման համար բնակչությունը ծախսել է 47783.8 մլն դրամ (86.8 տոկոս), պարտադիր վճարումների և կամավոր մուծումների վճարման համար՝ 3709.8 մլն դրամ (6.7 տոկոս):

**Բնակչության դրամական եկամուտների
օգտագործման կառուցվածքը**

	2011թ. հունվար-հունիս	2012թ. հունվար-հունիս
Ընդամենը եկամուտներ	100.0	100.0
<i>դրանցից օգտագործվել են՝</i>		
Ապրանքների գնման	76.0	72.8
Ծառայությունների վճարման համար	19.7	14.0
Պարտադիր վճարների և գանազան այլ մուծումների համար	6.7	6.7
Ավանդների և արժեթղթերի ձեռք բերումների հավելում	3.8	6.9
Վարկերի դիմաց պարտավորությունների փոփոխություն	-6.7	-2.6
Այլ ծախսեր	3.4	2.0
Կանխիկ դրամի աճ (+) կամ նվազում (-) բնակչության ձեռքին	-2.9	0.2

Բնակչության իրական տնօրինվող դրամական եկամուտներ: Բնակչության իրական տնօրինվող դրամական եկամուտները (եկամուտները՝ հանած պարտադիր վճարումները, հաշվի առած ապրանքների և ծառայությունների սպառողական գների ինդեքսների փոփոխությունները) 2012թ. հունվար-հունիսին կազմել են 50618.7 մլն դրամ, ինչը նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ աճել է 14.0 տոկոսով:

Աշխատանքի վարձատրություն*

2012թ. հունվար-հունիսին, համաձայն վիճակագրական տեղեկություններ տրամադրողների կողմից ստացված տվյալների, տնտեսությունում զբաղվածների միջին ամսական անվանական աշխատավարձը կազմել է 100429 դրամ և նախորդ տարվա հունվար-հունիսի համեմատությամբ ավելացել է 3.2 տոկոսով: Ընդ որում՝ բյուջետային ֆինանսավորում ունեցող հիմնարկներում և կազմակերպություններում զբաղվածների միջին ամսական անվանական աշխատավարձը կազմել է 110818 դրամ և աճել է 3.1 տոկոսով, իսկ առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպություններում զբաղվածներինը՝ 92690 դրամ և աճել է 3.3 տոկոսով:

Միջին ամսական անվանական աշխատավարձի տատանումն ըստ տնտեսության ճյուղերի և փոփոխությունը նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի նկատմամբ բնութագրվում է ստորև բերված տվյալներով.

Միջին ամսական անվանական աշխատավարձը 2011-2012թթ. հունվար-հունիսին

	Միջին ամսական անվանական աշխատավարձ		այդ թվում՝			2012թ. հունվար-հունիսը տոկոսներով 2011թ. հունվար-հունիսի նկատմամբ	2012թ. հունվար-հունիսի ճյուղերի միջին ամսական անվանական աշխատավարձը տոկոսներով՝ միջին հանրապետականի նկատմամբ
	2011թ. հունվար-հունիս	2012թ. հունվար-հունիս	բյուջետային ֆինանսավորում ունեցող հիմնարկներում և կազմակերպություններում	առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպություններում, որից՝			
				պետական հատված	ոչ պետական հատված		
Ընդամենը	97303	100429	110818	81486	97136	103.2	100.0
Արդյունաբերություն	98566	100016	-	84442	108100	101.5	99.6
Գյուղատնտեսություն և անտառտնտեսություն	66347	78697	61818	92759	79197	118.6	78.4
Շինարարություն	133174	129145		127470	129266	97.0	128.6
Տրանսպորտ	100 505	104377	113669	85118	107297	103.9	103.9
Կապ	118 942	122811	-	60006	150676	103.3	122.3
Առևտուր	63017	63032	-	78686	62994	100.0	62.8
Այլ ճյուղեր	79856	78215	61270	87452	56604	97.9	77.9
Բնակկոմտնտ. և կենցաղսպասարկում	66 844	70402	64223	63826	81926	105.3	70.1
Առողջապահություն	68 657	76284	64182	83712	43581	111.1	76.0
Սոցիալական ապահովություն և ապահովագրություն	63 471	62119	63740	-	76830	97.9	61.9
Ֆիզկուլտուրա և սպորտ	47 618	47339	47512	-	41621	99.4	47.1
Կրթություն	72 081	76991	76990	79625	48611	106.8	76.7
Մշակույթ և արվեստ	53150	60928	52659	73577	34722	114.6	60.7
Գիտություն և գիտական սպասարկում	48 038	55045	55022	55068	68150	114.6	54.8
Ֆինանսներ և վարկ	176 409	188982	-	-	61201	107.1	188.2
Կառավարում և պաշտպանություն	153 815	153783	154321	65249	-	100.0	153.1
Հասարակական կազմակերպություններ	86985	85036	-	-	188982	97.8	84.7

Ճյուղային կտրվածքով միջին ամսական անվանական աշխատավարձն զգալիորեն բարձր է եղել, հատկապես, վարկավորման, կառավարման համակարգերում, շինարարական կազմակերպություններում, որոնք միջին հանրապետական աշխատավարձի համեմատ կազմել են համապատասխանաբար՝ 188.2, 153.1 և 128.6 տոկոս:

2012թ. հունվար-հունիսին սոցիալական ոլորտի ճյուղերում միջին ամսական անվանական աշխատավարձը հանրապետական միջինի նկատմամբ տատանվել է 47.1 տոկոսից (ֆիզկուլտուրա և սպորտ) մինչև 76.7 տոկոսի (կրթություն) սահմաններում:

* «Աշխատանքի վարձատրություն» բաժնի տվյալները բերված են համաձայն տնտեսավարող սուբյեկտներից ստացված հաշվետվությունների, որտեղ, սակայն, որոշ ճյուղերում նշված աշխատավարձի ծավալները չեն համապատասխանում իրականությանը: Նշված բերությունները հաշվի են առնված բնակչության դրամական եկամտունների հաշվարկներում, որտեղ հաշվետվային տվյալներից գերծ կիրառվել է նաև լրահաշվարկը:

Միջին ամսական անվանական աշխատավարձն
ըստ շրջանների և տնտեսության ոլորտների, 2012թ. հունվար-հունիսին

	Միջին ամսական անվանական աշխատավարձը, դրամ						
	Ընդամենը ԼՂՀ	Գյուղատնտեսություն և անտառային տնտեսություն	Արդյունաբերություն	Շինարարություն	Տրանսպորտ և կապ	Պետական կառավարում	Այլ
Ընդամենը ԼՂՀ	100429	78697	100016	129145	115560	153783	75144
ք.Ստեփանակերտ	116537	75915	81357	137718	137483	173654	82636
Ասկերան	78530	72131	74522	105862	71248	82933	75321
Հաղրուք	73365	77467	77101	114572	81973	72779	66405
Մարտակերտ	96959	87113	171518	99696	68249	69308	65998
Մարտունի	71020	84689	73708	99015	79573	81330	64153
Շահումյան	69127	60938	77855	-	-	67965	69938
Շուշի	74430	73316	76174	88120	89952	114699	58300
Քաշաթաղ	74724	75753	79279	82505	81724	74538	73155
		Ընդամենի նկատմամբ, %					
Ընդամենը ԼՂՀ	100.0	78.4	99.6	128.6	115.1	153.1	74.8
ք.Ստեփանակերտ	100.0	65.1	69.8	118.2	118.0	149.0	70.9
Ասկերան	100.0	91.9	94.9	134.8	90.7	105.6	95.9
Հաղրուք	100.0	105.6	105.1	156.2	111.7	99.2	90.5
Մարտակերտ	100.0	89.8	176.9	102.8	70.4	71.5	68.1
Մարտունի	100.0	119.2	103.8	139.4	112.0	114.5	90.3
Շահումյան	100.0	88.2	112.6	-	-	98.3	101.2
Շուշի	100.0	98.5	102.3	118.4	120.9	154.1	78.3
Քաշաթաղ	100.0	101.4	106.1	110.4	109.4	99.8	97.9

Միջին ամսական անվանական և իրական աշխատավարձերը,
2011-2012թթ. հունվար-հունիսին

	2011թ. հունվար-հունիս	2012թ. հունվար-հունիս
Միջին ամսական անվանական աշխատավարձ, դրամ	97303	100429
Իրական աշխատավարձը սպառողական գների ինդեքսով, դրամ	88861	99042

Սահմանված նվազագույն աշխատավարձի, միջին ամսական անվանական աշխատավարձի և նվազագույն սպառողական բյուջեի հարաբերակցությունը, 2012թ. հունվար-հունիսին

	Նվազագույն աշխատավարձի հարաբերակցությունը, %		Միջին ամսական անվանական աշխատավարձի հարաբերակցությունը նվազագույն սպառողական բյուջեի նկատմամբ, %
	միջին ամսական անվանական աշխատավարձի նկատմամբ	նվազագույն սպառողական բյուջեի նկատմամբ*	
2012թ. հունվար-հունիս	32.4	62.7	193.8

* Հաշվարկված ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից մշակված սննդամթերքի կազմով, կառուցվածքով և էներգետիկայով՝ համապատասխան կիսամյակի միջին ընթացիկ գներով: